

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 100. Quid notandum sit circa modum acquirendi Beneficium ratione
Coadjutoriæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

Zyp. l. 3. conf. 2. Lugo de Just. d. 7. n. 107. Diana p. 9. t. 9. R. 67. & p. II. t. 5. R. 4. q. 2. Haun. de Just. t. 5. n. 284. Suadet ex Conc. Basileensi, à quo primum tradita est Regula, quod teste Zypæo ita habet, non possit postea in petitorio vel possessorio à quoquam etiam ratione juris noviter impetrati molestari: Estque hoc rationi consentaneum, inquit Less. de Just. l. 2. c. 6. n. 35., quia est similis præscriptioni, per quam conferri jus etiam pro foro conscientia diximus l. 3. p. 2. à n. 470., valetque hic ratio ibi adducta; & si possint præscribi bona Ecclesiastica, cur non beneficia? Hinc respondent, Ad 1. Hoc ipso, quod Papa mandet aliquem non molestari super fructibus & possessione, per hoc sufficienter ei adjudicari jus ad licitè percipiendos fructus, quod jus est ipse titularius beneficii. Ad 2. Hæc præscriptio est Institutio Canonica, quia per Canones habet hanc vim talis possessio. Ad 3. Adhuc possent subesse vitia impediencia effectum Regulæ, uti sunt inhabilitas possidendi, & ingressus per simoniam, intrusio, mala fides, possessio non pacifica &c. de quibus dictum est à n. 695. Quod attinet ad fructus per triennium sine titulo perceptos, hi restitui debent, exceptis illis, qui functioni & labori respondent: si tamen etiam hos per triennium possedit, præscripsit: item si bonâ fide consumpsit & non sit factus disior, à restitutione excusatur, Sanch. c. 2. d. 34. Lugo n. 136. Diana p. 7. t. 10. R. 26.

§. II. Possessio decennalis inter præsentis, vicennalis inter absentes, de jure communi præscribit jus in beneficio Ecclesiastico, eo modo, quo præscribuntur aliæ res immobiles, secundum dicta l. 3. p. 2. n. 530. 717

Q. 100. Quid notandum sit circa modam obtinendi beneficium ratione Coadjutoria. R. Seqq. 718

§. I. Coadjutoria est facultas alicui concessa adjuvandi beneficiatum in sui beneficii regimine; ideoque de se non est beneficium, *Abb. Az. Castrop. t. 13. d. 1. p. 9. n. 1.* Et potest dari ad tempus vel ad vitam Coadjuti, idque sine vel cum futura successione, tam in simplicibus quàm curatis beneficiis.

719 §. II. Papa potest alicui dare Coadjutoriam perpetuam cum futura successione, etiam non derogando decretis Canonum vel Conciliorum, quæ detrahantur occasiones captandæ mortis alienæ, quia non loquuntur de casu, quo Papa id faciat, *Castrop. à n. 8.*

720 §. III. Etiam Cardinales & Episcopi possunt assignare Coadjutores pro beneficiis, quorum institutio ad ipsos spectat, *Abb. Gonz. Castrop. à n. 5.*, sed non nisi ad tempus, *Trid. Sess. 21. c. 6. de Ref.*, nec cum futura successione, quia provisio & promissio beneficii vacaturi est irrita, si fiat ab alio quàm Papa, *Castrop. n. 7.*, & diximus à n. 461. Adde *Nicol. tit. 1. dub. 8. à n. 3.* tunc tantùm posse Episcopos & Cardinales, si à Papa habeant indultum conferendi beneficia vacantia in mensibus Papalibus: id tamen non posse Universitates habentes simile indultum: Et §. 6. notat cum *Brand.* beneficia, super quibus data est Coadjutoria perpetua, etiam cum futura successione, cadere sub Concordata Germaniæ, ideoque posse Ordinarios hæc beneficia in suo mense vacantia conferre, nisi Papa expressè derogarit Concordatis, quod non solet, secundùm dicta n. 519.

721 §. IV. Causa dandi Coadjutorem est, vel impotentia administrandi, vel mala administratio Coadjuvandi, uti habent jura & AA. cum *Castrop. n. 4.* Quòd si pro motivo allegetur infirmitas, hæc debet esse

esse absque probabili spe futuræ meliorationis, nisi simul adesset senectus, quæ ipsa est morbus, *Luca de benef. d. 78. n. 4.*

§. V. Obtenturus Coadjutoriam à Papa, debet 722
in supplica facere mentionem beneficii etiam compatiblem prius obtenti, *Garc. Castrop. p. 10. à n. 48.* Et si Coadjutoria concedatur ad tempus, Coadjutor debet actu habere Ordinem & cæteras qualitates requisitas ad ministerium, *Castrop. p. 9. n. 11.*; è contrà si concedatur in perpetuum & ad beneficium non curatum, probabile est satis esse habere ætatem requisitam, & intra annum suscipere Ordinem, *Paris. Gonz. Garc.* Si autem concedatur in perpetuum ad beneficium curatum, docet *Castrop. p. 10. n. 42.* debere esse actu Sacerdotem. Si dicas, satis esse Parochum intra annum fieri Sacerdotem, dat disparitatem, quia Parochus non tenetur primo anno per se ministrare Sacramenta, Coadjutor autem tenetur, ne opus sit Coadjutore Coadjutoris: verùm videmus aliter in praxi fieri, quia passim fiunt Coadjutores in Episcopatibus, qui Sacerdotium non habent.

§. VI. Si Coadjuvandus fuerit mortuus tempore gratiæ signatæ, Coadjutor succedere non potest, quia gratia succedendi dabatur dependentem ab obligatione præstandi servitii pro Coadjuto, quod nunc non habet locum: si tamen adhuc vivebat tempore datæ, etiamsi mortuus sit incio Coadjutore ante præstitum ullum servitium, potest succedere, *Garc. Castrop. n. 34.* 723

§. VII. Coadjutor potest illa solùm, five spiri- 724
tualia five temporalia exercere, quæ jure vel consuetudine pertinent ad Coadjutoris officium, inter quæ non sunt ea, quæ Coadjutus potest & vult per se ipsum agere, *Garc. p. 5. c. 4. n. 274.*; unde non potest conferre beneficia, quamvis Coadjutus non con-

tradicat, *Pavin. Selv. Coras. Rebuff. Garc. n. 275. Castrop. d. 2. p. 27. n. 5. Leur. p. 2. q. 679. contra Nav. Campeg. Gonz.* Nec tenetur Coadjutus talia agere cum consilio vel auxilio Coadjutoris, nisi hic ei datus esset: ob malam administrationem, *Castrop. Garc. n. 273.* Quod si Coadjutus esset amens, Coadjutor posset, quod poterat Coadjutus, *Az. Paris. Castrop. Garc. n. 270.* Quamvis autem amens non sit, si tamen absit, administrare potest Coadjutor, ac si esset proprietarius, & habet stallum in choro, vocem in Capitulo, & gaudet omnibus privilegiis, quæ ratione præbendæ habet Coadjutus, huic tamen lucratur omnia, ac tenetur compensare, si quid negligat; nec potest v. g. adire Capitulum vel chorum, si Coadjutus ex justa causa sit invitus, *Garc. Castrop. d. 1. p. 10. à n. 1.* Nec possunt Coadjutor & Coadjutus simul in eodem officio ministrare, quia uterque facit unam personam, *Garc. Castrop. n. 24.* Nec Coadjutori debetur, v. g. sedes aut anteceden-
tia, quam habuit Coadjutus, sed sequitur reliquos omnes, talia enim debebantur Coadjuto, non ratione præbendæ, sed ratione longioris possessionis, quàm Coadjutor nunquam habet, cum non possideat beneficium, ideoque nunquam potest ratione Coadjutoria præferri ulli habenti in tali Ecclesia proprium Canonicatum, etiam si hic Canonicus diu post possessam Coadjutoriam obtinuisse Canonicatum, *Gonz. Garc. Castrop. à n. II. & iterum n. 25.* si tamen talis Coadjutor deservierit uno vel tribus annis, Regulæ de annali & triennali favent ipsi, ut pergat Coadjuvare, quia Coadjutoriam possedisset, *Gonz. Garc. Castrop. n. 19.*

725

§. VIII. Coadjutor non tenetur solvere jura statuta pro ingressu, cum non percipiat commoda, *Garc. Castrop. n. 13.* Nec tenetur ad onera, quæ subire

subire solent alii juniores Canonici, cum Canonicus non sit, & tantum substituatur Coadjuto, *Garc. Castrop. n. 44.*; si autem velit non residere per trimestre, debet accipere eosdem menses, quos Coadjutus, alias censeretur habere sex menses absentiae, *Gonz. Garc. Castrop. p. 9. n. 14.*

§. IX. Coadjutus tenetur dare Coadjutori congruam sustentationem, quia *qui altari servit, de altari vivere debet*, *Cap. Cum secundum Apostolum, de praebeud., Trid. Sess. 21. c. 6. de Ref., Gonz. Garc. Castrop. p. 10. n. 47.* Si autem proventus beneficii utriusque non sufficiant, praefertur Coadjutus, cum possideat; possit tamen Episcopus cogere populum ad alendum Coadjutorem sibi aut alicui Parocho necessarium, *Az. Barb. Ricc. Castrop. p. 9. n. 3.*

§. X. Habens Coadjutorem, non ideo excusatur a residentia, uti de paroco declaravit S. Congreg. apud *Castrop. n. 12.* Vide dicenda n. 867. E contra Coadjuto legitime impedito, quominus interfit v. g. choro, non ideo excusatur Coadjutor, quia datus est, ut suppleat in necessitate, *Farin. Castrop. p. 10. à n. 6.* Si tamen absit etiam Coadjutor, & Coadjutus sit legitime impeditus, habetur pro praesente, & fruitur omnibus, uti alius non habens Coadjutorem, *Cap. un. de Cleric. non resid. in 6., Nav. Gonz. Garc. Castrop. n. 9. & 45.* Similiter si Coadjutor sit legitime impeditus, censetur pro Coadjuto esse praesens, *Grat. Gonz. Garc. Castrop. n. 15.*; id tamen non tenet, si vellet abesse ratione studii in Universitate, aut servitii praestandi Episcopo, nam hoc privilegium non residendi conceditur tantum illis, qui ratione beneficii sui tenentur residere, Coadjutor autem non tenetur ratione beneficii sed officii, *Garc. Castrop. n. 40. Addit n. 41.*
Coad-

Coadjutorem fervientem in Cathedrali poffe lucrari fructus beneficii in alia Ecclefia, licet hoc alioqui requirat refidentiam.

728 §. XI. Si Coadjutus ob excommunicationem effret incapax fructuum, Coadjutor poffet eos lucrari, non Coadjuto fed fibi, quia tunc non fervit nomine Coadjuti fed nomine Ecclefie, fecundum ordinationem Papæ, *Garc. Caftrop. n. 16.*

729 §. XII. Habens Coadjutorem cum futura fucceffione pro certo beneficio, non potefit optare aliud loco illius, nifi Coadjutori fit data facultas etiam in optione fuccedendi Coadjuto, alioquin gratia Coadjutori facta fieret fruflranea, *Gonz. Caftrop. n. 28.* hinc etiam ab alio optari non potefit præbenda, quæ vivo Coadjuto erat adjudicata Coadjutori, *Garr. Caftrop. n. 29.*

730 §. XIII. Coadjutor potefit per feipfum renuntiare jus fuccedendi, fed non potefit dimittere obligationem ferviendi fine confenfu Papæ; fufficit tamen confenfus Ordinarii, fi Coadjutus confentiat, *Parif. Garc. Caftrop. n. 31.*

731 §. XIV. Si quis accipiat poffeffionem beneficii incompatibilis cum ministerio Coadjutorie, hæc eo ipfo vacat, *Clemen. Gratia, de Refcrip., Cenfuris renuntiare gratia, ut de beneficio vel dignitate provideari, fi ante adeptionem ejufdem aliud beneficium pacifice obtineas, quod fimul de jure cum dignitate vel beneficio virtute dicta gratia tibi debito retinere non poffes, licet illud resignaveris aut fis resignare paratus, Garc. Caftrop. n. 30.*

732 §. XV. Coadjutor potefit etiam per fubstitutum præftare ea, quæ potefit per feipfum, & facit tanquam Coadjutor, v. g. potefit alicui committere, ut pro fe eligat, quia ut ifta agat, habet ab Ecclefia & non à Coadjuto, ergo potefit delegare alteri, *Garc.*

Garc. Castrop. n. 35. Et quidem potest talis Coadjutor habere duo vota, unum de se, si habeat v. g. dignitatem in illo Capitulo, alterum ratione Coadjuti, *Castrop.* n. 37. Quod si sit Coadjutor dignitatis & Canonatus, potest Coadjuto relinquere votum ratione dignitatis & dare suum ratione Canonatus, *Garc. Castrop.* n. 38.

§. XVI. Quamvis Coadjutor reipsa non haberet dignitatem vel Canonatum, tamen potest esse Judex Apostolicus vel synodalis, quia habet prerogativas talium, quorum est Coadjutor, & fictione juris censetur talis, *Gonz. Castrop.* n. 39. contra *Garc.* Videri possunt plura apud *Garc.* p. 4. c. 5. à. n. 55. *Castrop.* cit. p. 9. & 10. *Leur.* in speciali tract. de Coadjutoriis, sub titulo, de Vicariis Episcopi.

ARTICULUS III.

734

Qua intentio, & qualitates requirantur ad Beneficium accipiendum.

Resp. I. Ut Beneficium aliquod validè & licitè obtineatur, requiritur, ut sit persona capax & habilis, hoc est, ut sit Clericus, non illegitimus (cum quo tamen Episcopus dispensare potest ad Ordines minores, & Beneficium simplex, cui Ordo major non est annexus) non irregularis, non excommunicatus, non improbus aut facinorosus, ut habeat scientiam competentem ad munus Beneficio annexum, & ætatem legitimam, nisi dispensetur, scilicet pro Beneficio simplici annos 14. (sufficere tamen 14. inchoatum, docet *Dian. p. 3. t. 6. R. 64. ex Azor. & aliis 5.*) pro eo, quod Subdiaconatum requirit, vigesimum primum; pro eo, quod Diaconatum, 22.; pro eo, quod Sacerdotium, vigesimum quartum